

O. M. Golovchanskyi

ORGANIZATION AND FUNCTIONING OF HUMAN ORGANISM FROM THE POSITION OF TRADITIONAL CHINESE MEDICINE (LECTURE)

Keywords: traditional Chinese medicine, organs, canals, organization, function.

Issues of the human organism organization and functioning from the position of the traditional Chinese medicine. Basic information about function of the organs and organism components is provided. The organization of the canal system is described. The article is a short version of a lecture of the course of thematic improvement "Topical issues of modern practice of reflexology in family medicine" for general practitioners-family medicine doctors.

DOI:10.33617/2522-9680-2020-1-31
УДК 616.2

ЛИХОМАНКИ ОЧИМА ГОМЕОПАТА (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)

- Л. Я. Адегова, асист., каф. трад. і нетрад. мед.
В. М. Байбаков, д. мед. н., проф., перший проректор
Т. В. Євтушенко, зав. каф. трад. і нетрад. мед.
В. П. Степура, к. м. н, асист., каф. трад. і нетрад. мед.
Л. О. Богомольна, асист., каф. трад. і нетрад. мед.

- *Дніпровський медичний інститут традиційної і нетрадиційної медицини*

Вступ. Холодна пора разом із вірусними інфекціями щороку випробовує людство на витримку та виживання. Цього року, без виключення, населення зіткнулося з новою, більш серйозною інфекцією – коронавірусом. У даний момент медична спільнота має об'єднатися перед зіткненням із випробуванням і використовувати всі можливості для збереження життя та здоров'я людей.

Один з проявів вірусної інфекції – це **лихоманка**. Еволюція організму «винайшла» лихоманку як засіб реакції нашого тіла на причини захворювання. Підвищена температура тіла, з одного боку, прояв активності імунної системи, яка стимулює захисні механізми організму, а з іншого боку – це навантаження на організм і воно може навіть становити для нього небезпеку. Клінічні прояви лихоманок різноманітні при різних захворюваннях, у різних людей за конституцією та за віком. Фармакологічні жарознижувальні препарати мають універсальну дію. Ефективність їх безсумнівна, але неможливо запобігти їх побічним діям, таким як пригнічення імунної реакції, алергії тощо. Одним з резервних і успішних методів лікування лихоманок є використання гомеопатичних засобів, суто індивідуальних до картини хвороби у конкретної людини. Гомеопатичний метод в історії медицини має найкращі позитивні приклади в лікуванні інфекцій. Так, лікар В. Чермінський успішно використовував гомеопатичні ліки в лікуванні дифтерії в Житомирі у 1831 році, а в Європі та Північній Америці (30-50 роки XIX сторіччя) гомеопати ефективно лікували холеру.

Метою даної роботи було надання інформації і знань медичній спільноті про можливості використання альтернативного методу медичної допомоги в незвич-

них ситуаціях. Цим методом є гомеопатія, яка використовує природні засоби і має способи індивідуального підбору ліків для кожного складного випадку, навіть без визначеної етіології.

Для успішного лікування слід оцінити загальний стан хворого та особливості прояву лихоманки. Завдання лікаря – правильно впізнати гомеопатичний препарат – за «лікарським патогенезом». Найчастіше при лихоманці стануть ефективними наступні засоби.

Аконіт (*Aconitum*), борець

Особливість клінічного прояву лихоманки, яка лікується аконітом, є така: захворювання проявляється лихоманкою після переохолодження холодним вітром.

Треба виділити *основні симптоми цієї лихоманки* – це: раптовий бурхливий початок з крижаного холоду обличчя і рук із почуттям їх оніміння, з швидким підйомом температури; спраги, з подальшим підйомом температури; психічне і фізичне занепокоєння за свій стан, страх важкої хвороби, яка призведе до смертельного результату; важка запалена голова з пульсацією судин, з відчуттям, немов вона розривається; червоне обличчя, яке блідніє, коли хворий переходить з горизонтального положення у вертикальне; відсутність потіння, підвищена чутливість до шелесту; сухий з хрипінням кашель; тахікардія при повному і напруженому пульсі.

Особливості психічного стану при «аконітовій лихоманці»: острах майбутнього, несприйняття музики і шерхів, загальне занепокоєння.

Беладонна (*Belladonna*), беладонна звичайна

Головні прояви лихоманки, яка лікується беладонною, в гострому початку, особливо після сильного збудження та пітливістю, більше голови.

Основними симптомами цієї лихоманки є: при відсутності жаги виникає різкий жар з червоним палаючим обличчям і, втім, часто з холодними до крижаного стану ногами; супроводжується мінімумом токсичних симптомів, але відсутній апетит через нудоту і блювання; судини напружені, переповнені, роздуті; шкіра яскраво-червона, блискуча, часто набрякла; мигдалики набряклі, відчуття стиснення в горлі такої сили, що утруднюється ковтання, особливо рідини; водобоязнь; зиниці розширені.

Особливості психічного стану при лихоманці «belladonna»: сильне душевне збудження, напади люті (хворий кусається, б'ється, хоче втекти); відсутність бажання розмовляти; гіперсприйняття (гіперестезія) органів чуття.

Арсенікум альбум (*Arsenicum album*), миш'як білий

Особливістю клінічного прояву лихоманки, яка лікується арсенікум альбум є септичний стан зі зниженням тону (адинамією).

Треба звертати увагу на основні симптоми цієї лихоманки – це: висока інтермітуюча лихоманка з яскраво вираженою циклічністю, холодними потами, втратою сил до повного виснаження, адинамією; язик вкритий темно-бурим нальотом або дуже червоний зі збільшеними сосочками, що підносяться над поверхню язика; сухі слизові рота з відчуттям печіння і сильною спрагою; п'є часто, але невеликими порціями, є потреба в каві і кислих напоях; пекучі дратівливі виділення; порожнина рота покрита бульбашками і афтозними виразками, що легко кровоточать; можуть бути кровотечі з різних частин тіла; водянисті випорожнення, дуже смердючі; лихоманка супроводжується нудотою, яка посилюється від виду і запаху їжі; безперервна зміна положення в ліжку в присутності холодного поту, але це ще сильніше послаблює; на останній стадії лихоманки хворий лежить в заціпенінні, яке переривається тривожними стогонами, крайнім занепокоєнням і сильним страхом смерті.

Особливості психічного стану при «лихоманці арсенікум альбум»: егоцентричність, присутність сильного страху смерті з відчуттям внутрішнього неспокою, самотності, безвольності; дратує слабкість; вимога педантичного порядку навколо себе, бо безлад дуже дратує; сильне марення погіршується на тлі сильного жару після опівночі зі страхітливими галюцинаціями і тремтінням всього тіла.

Бріонія (*Bryoniaalba*), переступень білий

Особливістю клінічного прояву лихоманки, яка лікується бріонією, є повільність розвитку симптомів у осіб міцної конституції, частіше худорлявих, жилявих і темно-волосих, схильних до дратівливості.

Головні симптоми цієї лихоманки видно на початку захворювання: спочатку лихоманка часто супроводжується сухим кашлем переважно вночі і в теплі, колючими болями в грудях, потім відчуттям внутрішнього жару з кислим потом, слабкістю при найменших напругах; сухість всіх слизових і губи, як пергамент, із втратою смакових відчуттів; сильна спрага з бажан-

ням випити одразу велику кількість рідини; чутливість в надчеревній ділянці, нудота; слабкість типу неприємності при випрямленні і вставанні; мізерний об'єм частіше темно-коричневої сечі; ревматичні болі в суглобах; пульс повний, частий, напружений.

Особливості психічного стану при лихоманці «bryonia»: дратівливість при загальній слабкості.

Гельземіум семпервіренс (*Gelsemium sempervirens*), жасмин вічнозелений

Клінічний прояв лихоманки, яка лікується гелземіум семпервіренс, має характер грипоподібної лихоманки, коли після зараження хвороба настає через кілька днів при наявності переохолодження і розвивається повільно.

Головними симптомами цієї лихоманки є: озноб пробігає по спині з сильним тремтінням тіла, таким, що хворого доводиться підтримувати, а тремтіння починається з ніг і підіймається вгору; відчуття розбитості в усьому тілі; м'язова слабкість, особливо ніг, немов при ходінні ноги не можуть тримати тулуб; м'язи обличчя сіпаються; важкість в голові з потиличними болями, з відчуттям стягнення обручем, біллю у скронях, яка віддає у вуха і приходить після сечовипускання; повіки важкі або опущені. Виділення поту, сечовипускання полегшує всі симптоми.

Особливості психічного стану при лихоманці «gelsemium sempervirens»: загальна протрація з сонливістю, тупістю, апатією.

Лікоподіум (*Lycopodium*), плавун

Характеристики лихоманки типу лікоподіум: вечірній жар, переважно верхньої частини тіла, чергується з сильними ознобами з наступним виділенням поту неприємного запаху та спрагою, марення, роздутий живіт з сильним бурчанням в ньому газів, раптові посмикування, гучне дихання, загроза паралічу мозку. Язик при цьому опухлий і покритий бульбашками. Сеча затримується або відходить мимоволі. Запор.

Положення в ліжку погіршує стан.

Особливості психічного стану при лихоманці типу «lycopodium»: тривога, грубість в спілкуванні (ображає, лається). Може бути отупіння, млявість, утруднене розуміння, сльозливість.

Баттізія (*Baptisia tinctoria*), баттізія красильна

Особливістю клінічного прояву лихоманки, яка лікується баттізією, є те, що лихоманка посилюється після полудня, супроводжується збудженням і маренням, пізніше розвивається протрація, ступор, під час відповіді на питання хворий засинає.

Треба звертати увагу на такі *симптоми* цієї лихоманки: червоний язик по краях покритий жовтим або білим нальотом, а в центрі з'являється бура смуга; шкіра обличчя темно-червоного кольору, шкіра тіла рівномірно червона; стан супроводжується сонливістю і болями в м'язах, як від удару; чутливість ілеоцекальної області з бульканням при пальпації; жовті, гнильні, смердючі випорожнення; всі випаровування і випорожнення зловонні.

Особливості психічного стану при лихоманці «*baptisia tinctoria*»: обличчя має тупий і божевільний вираз, супроводжується збудженням і маренням; присутні дикі блукаючі думки, занепокоєння, бажання постійно рухатися з місця на місце; тривожний і неспокійний сон; прострація і ступор на піку лихоманки.

Рус токсикодендрон (*Rhus toxicodendron*), сумах отруйний

Особливість клінічного прояву лихоманки, яка лікується рус токсикодендроном є така: лихоманка супроводжується мареннями тихого характеру, фізичним і розумовим занепокоєнням, хворий кидається в ліжку, постійно змінює положення і отримує від цього полегшення.

Привертають увагу *головні симптоми* цієї лихоманки: язик темно-бурий, сухий, розтрісканий, іноді з відбитками зубів; головний біль з припливом крові до голови і з відчуттям, що дошка прив'язана до чола; пронос з жовтуватобурими екскрементами трупного запаху; екскременти і сечовипускання недостатні; може бути носова кровотеча темного кольору.

Особливості психічного стану при лихоманці «*rhus toxicodendron*»: тихі марення з розумовим занепокоєнням, хворий повільно відповідає на питання, входить до заціпеніння та ступору.

Апіс меліфіка (*Apis mellifica*), бджола медоносна

Особливість клінічного прояву лихоманки, яка лікується апісом, є така: озноб з'являється о третій годині попудні, за ознобом настає пекучий жар всього тіла з посиленням відчуття тиску в грудях, за жаром настає виділення поту без спраги.

Головними симптомами цієї лихоманки є: обличчя має яскраво-червоний або, частіше, восковий колір; на шкірі буває кропив'яний висип; язик сухий і червоний з білуватим або темним нальотом на спинці язика, червоними краями і кінчиком, покритим бульбашками, який прилипає до зубів і тремтить при спробі висунути його; жага може бути чи не бути; живіт опухлий і хворобливий при дотику; відчуття тиску в грудях, ніби вони занадто переповнені, що буває в дійсності через приплив крові до грудної порожнини; часто буває біль під ребрами з обох боків; ноги набрякають і опухають; сечі мало; занепад сил настільки великий, що хворий сповзає з ліжка.

Особливості психічного стану при лихоманці «*apis mellifica*»: маячня неактивного характеру, хворий лежить в заціпенінні і бурмоче, іноді зі щасливим виразом обличчя.

Хелеборус нігер (*Helleborus niger*), морозник, чемериця чорна

Особливість клінічного прояву лихоманки, яка лікується хелеборусом, полягає у зміні рухливої активності на сильне заціпеніння або ступорозний сон; зморшкуватий лоб з холодним потом, щелепи рухаються, ніби пацієнт щось жує; зіниці розширені; голова катається по подушці з боку в бік; не чує, не відчуває, але про-

низливо кричить. Перша ознака поліпшення – збільшення кількості сечі.

Треба звертати увагу на *основні симптоми* цієї лихоманки: ніздрі сухі, покриті чорним нальотом; язик жовтий і сухий з червоними краями; смердюче дихання; пацієнт часто жадібно п'є воду; одна рука або нога рухається, інша нерухома, ніби паралізована; сеча убога або зовсім відсутня, іноді з осадом, схожим на кавову гущу.

Особливості психічного стану при лихоманці «*helleborus niger*»: періодична зміна фізичного і мовного збудження із заціпенінням і сном.

Гіосціамус нігер (*Hyosciamus niger*), блекота чорна

Особливість клінічного прояву лихоманки, яка лікується гіосціамусом, є стабільне заціпеніння, але хворий до чогось тягнеться, рухи його незграбні, пощипує ковдру; з цього стану його легко вивести, але, відповівши на питання, він тут же впадає у попередній стан.

Основні симптоми цієї лихоманки: зуби з нальотом; язик теж покритий брудним нальотом; функціональна м'язова атонія – щелепа відвисає, фізіологічні виділення стають мимовільними, дихання хрипле.

Особливості психічного стану при лихоманці «*hyosciamus niger*»: бурхливе марення змінюється заціпенінням з невиразним бурмотінням.

Лахезіс мутус (*Lachesis mutus*), яд змії лахезіс мутус

Особливістю клінічного прояву лихоманки, яка лікується лахезісом, є супроводження млявістю, бурмотінням з мареннями, які переходять в забуття з охолдженням і тремтінням кінцівок.

Серед *головних симптомів* цієї лихоманки є: язик з темно-бурим нальотом тремтить і чіпляється за зуби, коли хворий хоче його висунути, на кінчику можуть бути дрібні бульбашки; ясна багряні, опухлі, розпушені і легко кровоточать; губи тріскаються і з них сочиться кров; слизова рота суха або з рясним накопиченням в'язкої слини; неприємний запах з рота; нижня щелепа відвисає.

Особливості психічного стану при лихоманці «*lachesis mutus*»: марення, яке переходить в забуття, млявість.

Фосфорус (*Phosphorus*), фосфор

Особливість клінічного прояву лихоманки, яка лікується фосфорусом, полягає в тому, що при гарячому тілі кінцівки крижані, холод змінюється нападами жару; припливи жару до грудей і живота; тяга до холодної води; виділення поту полегшує стан.

Треба звертати увагу на: обличчя воскоподібне або попелястого кольору; палкий рум'янець на щоках; язик покритий клейким, волокнистим слизом, що важко відділяється; сильна спрага полегшується питтям холодної води, але після зігріву води в шлунку починається блювота водою; печінка і селезінка болючі і збільшені; після випорожнення клаптеподібними темними з кров'ю екскрементами виникає крайня слабкість; загальний піт не приносить полегшення; пульс повний, твердий і частий.

Особливості психічного стану при лихоманці «*phosphorus*»: крайня слабкість, тривога, легко лякається, мають місце жахливі сновидіння.

Арніка монтана (*Arnica montana*), арніка гірська

Особливістю клінічного прояву лихоманки, яка лікується арнікою, є: жар в голові при холодному тілі; стабільна сонливість, навіть під час розмови засинає, говорючи.

Головні симптоми цієї лихоманки: почуття розбитості в усьому тілі; ліжко здається занадто твердим, з'являються синці на спині; кашель з виділенням слизу і крові; дихання стає важким; нижня щелепа відвисає; кал і сеча відходять мимоволі.

Особливості психічного стану при «*arnica montana*»: сонливість та байдужість до себе і до всього навкруги.

Аргентум нітрікум (*Argentum nitricum*), нітрат срібла

Основні характеристики цієї лихоманки: післяполуденний сухий жар на невеликих ділянках, з дрижанням тіла, с небажанням розкритися; на ступнях піт з неприємним запахом.

Основні симптоми: переважне ураження слизових оболонок, у тому числі очей, горла та гортані, легко утворюються виразки на слизових та гострі бородавки на шкірі; кашель сухий, що віддає в надчеревну ямку.

Особливості психічного стану при аргентум нітрікум – характер свавільний, нервозний, надчутливий, легко лякається, боїться самоти, висоти, рухове занепокоєння в ліжку, потреба в рухові повітря, щоб обдувало прохолодним вітром з вікон або вентилятора.

Коккулус індікус (*Cocculus indicus*), кукольван

Особливість клінічного прояву лихоманки, яка лікується коккулус індікус: це нервовий тип лихоманки, коли запаморочення погіршується при сидінні, а також при спробах зміни положення з похилого на сидяче, яке часто супроводжується нудотою, схильністю до блювоти і навіть непритомності.

Особливості психічного стану при лихоманці «*cocculus indicus*»: сплутаність свідомості, хворий намагається говорити з великим зусиллям, лежить спокійно і з зусиллям підіймає повіки.

Еупаторіум перфоліатум (*Eupatorium perfoliatum*), посконник пронизанолистий

Особливістю клінічного прояву лихоманки, яка лікується eupatorium perfoliatum, є: незвична температура, пік якої припадає на 7-9 годину ранку з ознобом вночі і посиленням зазвичай о 9-й годині, супроводжується сильною спрагою і наступним блюванням зеленою рідиною; пиття води викликає сильний озноб; протягом дня жар майже без поту.

Основні симптоми цієї лихоманки: обличчя гаряче і червоне; біль в усьому тілі; гострі і сильні болі в кістках, які посилюються від найменшого руху, спина «розламується»; загальна розбитість і ломота в усіх суглобах і м'язах, особливо в литкових; болі в очних яблуках і орбітах; печінка болюча при пальпації; характерний сухий, тріскучий, дратівливий кашель, від

якого, здається, може «тріснути» грудна клітка; самопочуття поліпшується з виділенням поту.

Особливості психічного стану при лихоманці «*eupatorium perfoliatum*»: пацієнт сповнений туги і смутку.

Ферум фосфорікум (*Ferrum phosphoricum*), фосфат заліза

Особливість клінічного прояву лихоманки, яка лікується ферум фосфорікум, є така: проявляється у людей, які швидко виснажуються, зі зниженням захисних сил організму, схильністю до носових кровотеч і запалення середнього вуха; зазвичай озноб настає між 15 і 16 годинами. Погіршення стану відбувається вночі.

Серед *основних симптомів* цієї лихоманки є: швидка зміна блідості і почервоніння обличчя; блідість тканин з скороминущим рум'янцем; мочка вуха і щока на ураженій стороні червоніше, ніж на здоровій; кашель з відчуттям сухості і лоскотання в горлі, навіть судомний, майже без мокротиння; іноді буває біль в області грудної клітки; кровотечі; блювоти і проноси; разом зі збільшенням печінки і селезінки спостерігається набряк обличчя або ніг; пульсуєчі болі в голові; пульс швидкий, м'який і малий.

Особливості психічного стану при лихоманці «*ferrum phosphoricum*» – тривога, занепокоєння, знервованість.

Туя окциденталіс (*Thuja occidentalis*), туя західна, дерево життя

Особливість клінічного прояву лихоманки, яка лікується туєю, є: жар з жагою, який піднімається в грудну клітку при цьому кисті холодні, як лід; приплив крові до обличчя і похолодання всього тіла; приголовшлий озноб, який супроводжується позіханням, починається із стегна і супроводжується одразу виділенням поту без підвищення температури.

Треба звертати увагу на відмінні *симптоми* цієї лихоманки: озноб посилюється від сечовипускання, не зменшується від жару і тепла; може виникати носова кровотеча або кашель; відзначається рясне потовиділення на статевих органах; піт стікає струменями сильніше на людях, смердючий, маслянистий, з їдким, солодкуватим, іноді часниковим запахом, залишає жовті плями; піт виділяється тільки на відкритих частинах тіла, інколи на всьому тілі, за винятком голови, покрита одягом шкіра суха, гаряча; покращення настає від вмивання.

Особливості психічного стану при лихоманці «*thuja occidentalis*»: нав'язливі ідеї; дивні почуття знаходження незвичайної людини поруч з пацієнтом, що душа і тіло розділені, а власне тіло крихке і зроблено зі скла, всередині щось живе; має боязкий сумовитий характер.

Висновки

1. Вивчення, розуміння, усвідомлення та використання гомеопатичного лікування при збільшенні частоти появи нових вірусних інфекцій здатне зберегти здоров'я і життя людей світу.

2. Переваги гомеопатичного лікування полягають

в його доступності, нетоксичності, швидкій регулюючій дії на організм при захворюванні. Дія гомеопатичних препаратів обумовлена системною реакцією одночасно всіх органів і систем організму, що гармонійно доводить до здорового стану.

3. Вибір засобу зробити просто. Для цього треба уважно оглядати хворого та оцінювати його стан, використовувати знання за надійними гомеопатичними літературними джерелами, чітко користуватися правилами вибору ліків.

4. При огляді пацієнта лікар повинен детально збирати інформацію про клінічні прояви та аналізувати їх, а після цього порівнювати особливості перебігу лихоманки у нього з патогенезом препарату за Матеріа медика. При виборі засобу треба оцінювати загальний стан, психіку, конституцію людини. За-

вдання лікаря – знайти однакові значущі симптоми у пацієнта і в патогенезі препарату.

5. Звертання уваги на «дивні» симптоми та їх оцінка може бути вирішальним кроком до вибору максимально ефективного гомеопатичного засобу.

6. Привабливістю гомеопатичного лікування є: доступність, економічність, швидкість вибору та дії ліків без ускладнень, відсутність прив'язки до етіологічного чинника.

7. Гомеопатичний метод вибору засобу при лікуванні лихоманок, які мають дуже різноманітні клінічні прояви в різних людей і впливають на всі рівні функціонування організму, в тому числі і психіку, є перспективним та ефективним на етапі сучасного розвитку медицини.

Література

1. Берике В. *Materia Medica гомеопатических препаратов*. – М.: Гомеопатическая медицина, 2002. – 720 с.
2. Долинина И. В. *Психотипы в гомеопатии*. – Н. Новгород: Доктор ФОМ, 2002. – 320 с.
3. Фатак С.Р. *Краткий реперторий и Materia Medica гомеопатических лекарств*. – Новосибирск, 2000. – 864 с.
4. Лисенюк В.П., Симоненко Г.Г. *Основы современной гомеопатии*. Навч. посібник. – К.: Ходак, 2003. – 200 с.
5. Тимошенко И.В. *Учебник классической гомеопатии*. Уч. пособ. – М. Московский гомеопатический центр, 1994. – 356 с.
6. *Вісник гомеопатичної медицини*. – Київ, Укр. ж. клас. гомеопат., 2015. – № 2, с. 72-73.

7. Вавилова Н.М. *Гомеопатическая фармакодинамика*. – Смоленск: Гомеопатический центр; М.: Эверест, 1994. – Ч. 2. – 476, 2015с.

8. Келер Г. *Гомеопатия: Руководство*. – Пер. с немецкого. – М.: Медицина, 1989. – 592 с.

9. Попова Т.Д. *Лекції по гомеопатії*. Монографія – К.: Наукова думка, 1993. – 45 с.

10. Кент Д.Т. *Лекции по гомеопатической Materia Medica*. – М., Гомеопатическая медицина, 1999. – 650 с.

11. Попова Т.Д., Зеликман Т.Я. *Гомеопатическая терапия*; Монография, Киев: Здоровье, 1990. – 272 с.

12. Сайт <https://homeopat.jimdo.com>.

Надійшла до редакції 25.02.2020 р.

УДК 616.2

DOI:10.33617/2522-9680-2020-1-31

Л. Я. Адегова, В. М. Байбаков, Т. В. Євтушенко, В. П. Степура, Л. О. Богомольна

ЛИХОМАНКИ ОЧИМА ГОМЕОПАТА (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)

Ключові слова: лихоманка, гомеопатичне лікування, індивідуальні симптоми.

Холодної пори року часті та актуальні вірусні інфекції. Цього року з'явилася смертельна коронавірусна інфекція, яка висуває серйозні вимоги медицині. Заради збереження життя та повноцінного відновлення здоров'я людини слід використовувати всі відомі, в тому числі і альтернативні методи лікування, що добре себе зарекомендували в часі. Одним з таких методів є гомеопатичний, який має велику кількість врятованих життів та відновлення здоров'я.

На озброєнні гомеопата є багато природних засобів, які впливають на людину, регулюючи життєво важливі функції, не надаючи токсичного навантаження на органи виділення. Привабливість гомеопатичного лікування полягає також в тому, що воно індивідуалізоване до конкретної людини, враховує індивідуальні особливості хворого, і при цьому не потребує етіологічних чинників.

Лікар має враховувати сукупність симптомів прояву хвороби у конкретної людини, та за ними знайти той засіб, що швидко та надійно відновить здоров'я.

У статті надано інформацію за основними типовими проявами лихоманки, із зазначенням індивідуальних скарг, які важливі для чіткого вибору правильного препарату.

Гомеопатичні засоби в нашій країні входять до Державної Фармакопеї, є в наявності, та доступні за ціною.

Л. Я. Адегова, В. М. Байбаков, Т. В. Евтушенко, В. П. Степура, Л. О. Богомольная

ЛИХОРАДКИ ГЛАЗАМИ ГОМЕОПАТА (ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ)

Ключевые слова: лихорадка, гомеопатическое лечение, индивидуальные симптомы

В холодное время года частые и актуальные вирусные инфекции. В этом году появилась смертельная коронавирусная инфекция, которая выдвигает серьезные требования медицине. Ради сохранения жизни и полноценного восстановления здоровья человека следует использовать все известные, в том числе и альтернативные, методы лечения, хорошо зарекомендовавшие себя во времени. Одним из таких методов является гомеопатический, который имеет большое количество спасенных жизней и восстановления здоровья.

На вооружении гомеопата много природных средств, которые влияют на человека, регулируя жизненно важные функции, не оказывая токсического нагрузки на органы выделения. Привлекательность гомеопатического лечения заключается также в том, что оно индивидуализированное к конкретному человеку, учитывает индивидуальные особенности больного, и при этом не требует уточнения этиологических факторов.

Врач должен учитывать совокупность симптомов проявления болезни у конкретного человека, и за ними найти то средство, которое быстро и надежно восстановит здоровье.

В статье представлена информация по основным типичным проявлениям лихорадки с указанием индивидуальных жалоб, которые важны для четкого выбора правильного препарата.

Гомеопатические средства в нашей стране входят в Государственную Фармакопею, есть в наличии, и доступны по цене.

L. Y. Adegova, V. M. Baibakov, T. V. Yevtushenko, V. P. Stepura,
L. O. Bogomolnaya

FEVER THROUGH THE EYES OF HOMEOPATHY DOCTOR (LITERATURE REVIEW)

Keywords: fever, homeopathic treatment, individual symptoms

Cold seasons are famous for frequent and relevant viral infections. This year we faced a life-threatening coronavirus infection that now puts serious demands on medicine. In aim of life saving and full restore of population health, we should use well-known treatment methods, including alternative ones, which have proven well over time. One of

such methods – it's homeopathic that effective in preserving lives due to health restore.

There are many natural remedies in the armamentarium of the homeopath that affect the human body by regulating vital functions without having a toxic overload on the excretory organs. The appeal of homeopathic treatment also lies in the fact that it is individualized to a particular person, considers the individual characteristics of the patient, and thus does not require etiological factors.

The doctor should take into account the totality of the symptoms of the disease in a particular person, and, in accordance to them, find the best way of quick and reliable health restore.

The article provides information on the main typical manifestations of a fever, indicating individual complaints that are important for a clear choice of the right drug.

Homeopathic remedies available in our country by affordable price and are part of the State Pharmacopoeia.

DOI:10.33617/2522-9680-2020-1-36

УДК 615.45:638.135:638.167:638.178:615.014.2:615.072

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ И ПРАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СОЗДАНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫХ АПИПРЕПАРАТОВ НА ОСНОВЕ СТАНДАРТИЗОВАННЫХ СУБСТАНЦИЙ ПРОДУКТОВ ПЧЕЛОВОДСТВА В УКРАИНЕ

■ О. С. Шпичак, д. фармац. н., проф., акад. Укр. АН, зав. каф. пром. фарм. и эконом.

■ *Институт повышения квалификации специалистов фармации Национального фармацевтического университета, г. Харьков*

Введение. *Продукты пчеловодства* – мед, прополис, пыльца цветочная (обножка пчелиная), пчелиный яд, маточное молочко и др. являются источниками высокоэффективного и доступного природного сырья для производства отечественных лекарственных средств и внедрения их в медицинскую практику с целью улучшения лекарственного обеспечения населения Украины.

В изучение теории и практики применения продуктов пчеловодства в медицине и фармации огромный вклад внесли выдающиеся ученые В.П. Кивалкина, В.М. Артёмова, С.А. Поправко, Б.Н. Орлов, Ш.М. Омаров, А.И. Тихонов, Т.Г. Ярных, Т.Н. Вахонина, Л.И. Бондарчук и др. – приоритетным направлением которых было изучение химической природы и лечебного действия лекарственных препаратов, созданных на их основе.

Целью данной работы является обобщение результатов комплексных научных исследований, проводимых в Национальном фармацевтическом университете (НФаУ) (г. Харьков, Украина) относительно разработки технологий получения стандартизованных биологически активных субстанций из продуктов пчеловодства и создание на их основе отечественных лекарственных препаратов.

Реализация научной программы по созданию апи-препаратов в Украине проводится несколько десятилетий, за которые была создана научная школа под руководством Заслуженного деятеля науки и техники

Украины, Лауреата государственной премии в области науки и техники, академика Украинской академии наук, профессора Тихонова А.И. В наших научных исследованиях, опубликованных ранее, были представлены материалы теоретических основ и экспериментальных данных по комплексной переработке и анализу качества, в частности, прополиса, а также его субстанций, и технологии апи-препаратов, ряд из которых выпускается фармацевтической промышленностью Украины, России, Польши.

В результате исследований были разработаны методические основы создания составов и технологий новых лекарственных апи-препаратов, обоснованы пути регулирования технологических свойств исходного сырья, биологически активных субстанций, а также методы их получения с оптимальными физико-химическими и терапевтическими свойствами.

Методология определения химического состава прополиса и его биологически активных фракций, с последующим выявлением зависимости «структура-действие» была установлена акад. УАН Тихоновым А.И. и в последствии развита его учениками (проф. Ярных Т.Г., проф. Шпичаком О. С., проф. Тихоновой С. А. и др.), что определило концепцию комплексной переработки и использования продуктов пчеловодства в различных областях фармации, ме-